

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (correlation research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการขาดแคลนทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย การขาดแคลนทางครอบครัว การขาดแคลนทางสถาบันการศึกษา การขาดแคลนทางกลุ่มเพื่อน และการขาดแคลนทางสื่อมวลชนกับจิตสำนึกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยอุตสาหกรรม โดยมีส่วนตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยอุตสาหกรรม ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2553 มีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 2,235 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี วิทยาลัยอุตสาหกรรม ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 400 คน ได้มาโดยวิธีการดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกจากประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประมาณด้วยความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ความคลาดเคลื่อน 5 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเทียบจาก ตาราง Yamane (อ้างถึงใน สมบูรณ์ สุริยวงศ์, บุญมี พันธุ์ไทย, เตือนใจ เกตุษา, สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, สมจิตรา เรืองศรี และเพ็ญศรี เศรษฐวงษ์, 2552, หน้า 94) จะได้ขนาด กลุ่มตัวอย่าง 400 คน

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามสัดส่วนของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในแต่ละชั้นปี โดยคำนวณ ให้ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

ขั้นตอนที่ 3 เลือกกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละชั้นปีด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ชั้นปีการศึกษา	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ชั้นปีที่ 1	737	90
ชั้นปีที่ 2	574	75
ชั้นปีที่ 3	421	103
ชั้นปีที่ 4 หรือสูงขึ้น	503	132
รวม	2,235	400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการขัดเกลาทางสังคมซึ่งประกอบด้วย การขัดเกลาทางครอบครัว การขัดเกลาทางสถานบัน- การศึกษา การขัดเกลาทางกลุ่มเพื่อน และการขัดเกลาทางสื่อมวลชนกับจิตสำนึกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยอุตสาหกรรม ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 แบบสอบถามวัดการขัดเกลาทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ ประกอบด้วย การขัดเกลาทางครอบครัว การขัดเกลาทางสถาบันการศึกษา การขัดเกลาทางกลุ่มเพื่อน การขัดเกลาทางสื่อมวลชน

ชุดที่ 2 แบบสอบถามวัดจิตสาธารณะ

โดยแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยกำหนดมาตราส่วนไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เกณฑ์การให้คะแนนมีการให้ค่าน้ำหนัก 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

ข้อความที่มีความหมายเชิงนิมาน

คะแนน 5 หมายถึง มีลักษณะการปฏิบัติหรือความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีลักษณะการปฏิบัติหรือความคิดเห็นในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีลักษณะการปฏิบัติหรือความคิดเห็นในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีลักษณะการปฏิบัติหรือความคิดเห็นในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีลักษณะการปฏิบัติหรือความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ข้อความที่มีความหมายเชิงนิเสธ

คะแนน 1 หมายถึง มีลักษณะการปฏิบัติหรือความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

คะแนน 2 หมายถึง มีลักษณะการปฏิบัติหรือความคิดเห็นในระดับมาก

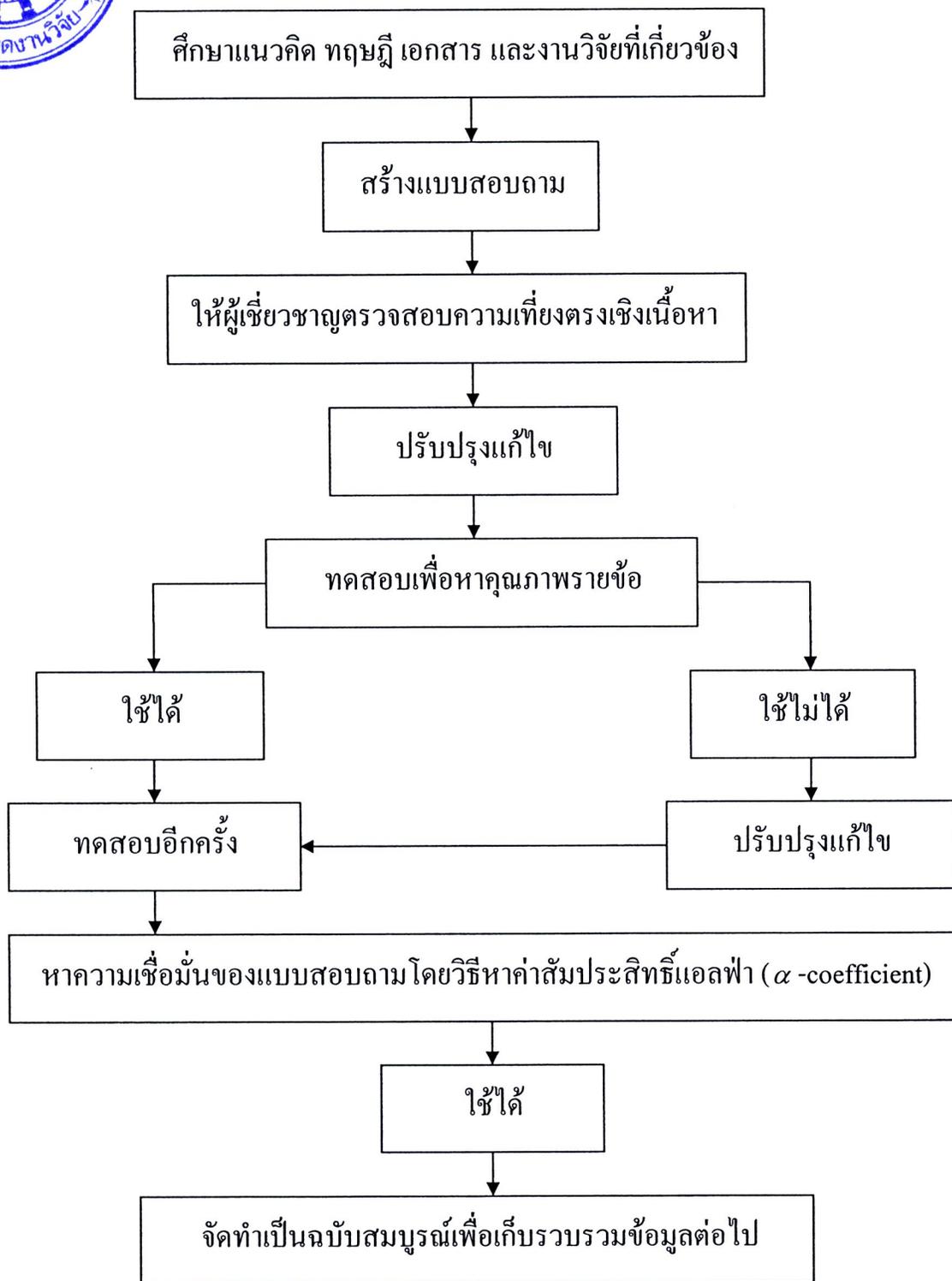
คะแนน 3 หมายถึง มีลักษณะการปฏิบัติหรือความคิดเห็นในระดับปานกลาง

คะแนน 4 หมายถึง มีลักษณะการปฏิบัติหรือความคิดเห็นในระดับน้อย

คะแนน 5 หมายถึง มีลักษณะการปฏิบัติหรือความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

ภาพ 3 ลำดับขั้นในการสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดেলাทางสังคมและจิตสาธารณะ เพื่อวิเคราะห์ คุณลักษณะ ขอบข่าย โดยการสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ปรับปรุงมาจากแนวคิดของ สุภัทรา ภูมิรัตนาวลี (2547, หน้า 80-85) ที่ศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตสำนึกต่อสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. นิยามคำศัพท์เฉพาะ เพื่อใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด ซึ่งแต่ละชุดมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แบบสอบถามวัดการจัดেলাทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย การจัดেলাทางครอบครัว การจัดেলাทางสถาบันการศึกษา การจัดেলাทางกลุ่มเพื่อน การจัดেলাทางสื่อมวลชน มีข้อคำถาม จำนวน 40 ข้อ

3.2 แบบสอบถามวัดจิตสาธารณะ มีข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ

4. นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนวิเคราะห์ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ความเข้าใจและการใช้ภาษา โดยข้อความทั้งหมดต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence: IOC) มากกว่า 0.50 ขึ้นไป โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องในแต่ละชุดดังนี้

4.1 การจัดেলাทางครอบครัว ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 ถึง 1.0

4.2 การจัดেলাทางสถาบันการศึกษา ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 ถึง 1.0

4.3 การจัดেলাทางกลุ่มเพื่อน ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ถึง 1.0

4.4 การจัดেলাทางสื่อมวลชน ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ถึง 1.0

4.5 จิตสาธารณะ ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 ถึง 1.0

5. นำเครื่องมือการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขในส่วนข้อคำถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้นตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วจึงเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาและตรวจสอบอีกครั้ง

6. นำเครื่องมือการวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยอุตสาหกรรม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (item-total correlation) ในข้อคำถามเป็นรายข้อและคัดเลือกข้อคำถามโดยใช้เกณฑ์ค่าความสัมพันธ์มากกว่า 0.20 ถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของ Cronbach โดยมีรายละเอียดดังนี้

การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

แบบสอบถามวัดการขัดเกลาทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีข้อคำถาม ทั้งหมด 40 ข้อ ประกอบด้วย

1. การขัดเกลาทางครอบครัว จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.52 ถึง 0.82
 2. การขัดเกลาทางสถาบันการศึกษา จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.35 ถึง 0.71
 3. การขัดเกลาทางกลุ่มเพื่อน จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 ถึง 0.58
 4. การขัดเกลาทางสื่อมวลชน จำนวน 6 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.63
- และแบบสอบถามวัดจิตสาธารณะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีข้อคำถาม ทั้งหมด 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.46 ถึง 0.77

การหาค่าความเชื่อมั่น

แบบสอบถามวัดการขัดเกลาทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ โดยรวม ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93 เมื่อแยกเป็นรายด้าน

1. การขัดเกลาทางครอบครัว ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91
2. การขัดเกลาทางสถาบันการศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89
3. การขัดเกลาทางกลุ่มเพื่อน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87
4. การขัดเกลาทางสื่อมวลชน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87

และแบบสอบถามวัดจิตสาธารณะ โดยรวม ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือรับรองจากบัณฑิตศึกษาพร้อมแบบสอบถาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังอธิการบดีวิทยาลัยดุสิตธานี เพื่อขออนุมัติในการแจกแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยทำบันทึกภายใน โดยผ่านรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการเพื่อขอความร่วมมือจากคณะ สาขาวิชาต่าง ๆ ในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบจากตารางสอนของอาจารย์และนำแบบสอบถามให้กับอาจารย์ที่สอนในแต่ละชั้นปี
4. ผู้วิจัยติดตามรวบรวมข้อมูลให้ได้ครบถ้วนตามที่กำหนดและนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดেলাทางสังคมซึ่งประกอบด้วย การจัดেলাทางครอบครัว การจัดেলাทางสถาบันการศึกษา การจัดেলাทางกลุ่มเพื่อน และการจัดেলাทางสื่อมวลชน และจิตสาธารณะ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และมีเกณฑ์ในการแปลความหมายดังต่อไปนี้

เกณฑ์การแปลความหมาย คะแนนเฉลี่ยของการจัดেলাทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย การจัดেলাทางครอบครัว การจัดেলাทางสถาบันการศึกษา การจัดেলাทางกลุ่มเพื่อน และการจัดেলাทางสื่อมวลชน และคะแนนเฉลี่ยของจิตสาธารณะได้กำหนดช่วงนำหนักเฉลี่ยเป็น 5 ช่วง แต่ละช่วงมีความหมายเทียบได้กับเกณฑ์ตามลิมิตที่แท้จริงของตัวเลข (real limits) ของ Best (อ้างถึงใน อัจฉยรัตน์ โกโสม, 2549, หน้า 58) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายความว่า มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายความว่า มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายความว่า ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายความว่า น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายความว่า น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมซึ่งประกอบด้วย การขัดเกลาทางครอบครัว การขัดเกลาทางสถาบันการศึกษา การขัดเกลาทางกลุ่มเพื่อน และการขัดเกลาทางสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์เป็นบวกกับจิตสาธารณะของนักศึกษาวิทยาลัยสุโขทัย โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมซึ่งประกอบด้วย การขัดเกลาทางครอบครัว การขัดเกลาทางสถาบันการศึกษา การขัดเกลาทางกลุ่มเพื่อน และการขัดเกลาทางสื่อมวลชน สามารถพยากรณ์จิตสาธารณะของนักศึกษาวิทยาลัยสุโขทัย โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (multiple regression analysis) และคัดเลือกตัวแปรเข้าสมการแบบรายขั้นตอน (stepwise selection) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาตัวแปรเข้าสมการด้วยความน่าจะเป็น (PIN) เท่ากับหรือน้อยกว่า 0.05 ($P \leq 0.05$) และเกณฑ์พิจารณาตัวแปรออกจากสมการด้วยความน่าจะเป็น (POUT) เท่ากับหรือมากกว่า 0.10 ($P \geq 0.10$) โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F test) และการทดสอบค่าที (t test) ตามลำดับ